

Risikovurdering i EQS

Brukerveiledning

Innhold:

Oversiktsbilde	2
Risikovurdering – begrep	3
Registrering av risiko	4
Sannsynlighet	6
Konsekvens	7
Risikobilde, nå og fremtidig ..	8
Tiltaksfunksjonen	9
Registrering av flere risikoelementer	10
Utforming av filter	11
Filter for tiltak	12
Utforming av rapport	13
Synliggjøring av risiko	13

Ove A. Pedersen

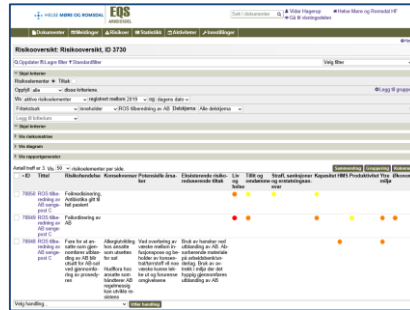
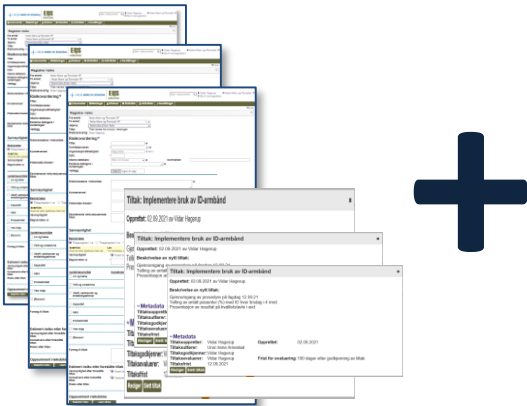
Kvalitet og virksomhetsstyring,

Dir. stab. HNT, 05.08.2025.

Risikomodulen i EQS

Analyse- og vurderingsdel
i risikoskjemaer m/tiltaksdel

Automatisert oversikt
vha. filter

Rapportmal
med filter
og fritekst

Forutsetter at man har generell kunnskap
om risikovurdering (EQS ID 1909) og
risikostyring (EQS ID 33265),
samt god kjennskap til EQS.

Risikovurdering - begrep

Identifisering av risikokilder

Risikovurderingen tar utgangspunkt i risikokildene (de uønskede hendelsene og farene) som er identifisert. Derfor er dette trinnet det viktigste. Blir en hendelse eller fare ikke identifisert her så blir den heller ikke risikovurdert. Tverrfaglighet og god forståelse av alle delprosessene er derfor grunnleggende viktig på dette trinnet. Detaljert beskrivelse og vurdering av årsaker, sannsynlighet, konsekvenser og usikkerhet kan gjøres av en mindre gruppe.

Risiko

Risiko er en funksjon av sannsynlighet og konsekvens, og vurderes her som Sannsynlighet x Konsekvens.

Usikkerhetsvurdering

Ettersom risikovurderingens natur er å si noe om *fremtidig* risiko, bygger alle risikovurderinger på et sett med forutsetninger og antakelser. Omfanget av disse forutsetningene, antagelsene og vurderingene utgjør viktige elementer av risikovurderingens usikkerhet. Elementer som bidrar til usikkerhet er mengden og kvaliteten på informasjonen som ligger til grunn for vurderingen, samt deltakernes kompetanse. Det er også et mål å redusere innvirkningen av deltakernes eventuelle preferanser og fordommer for å redusere usikkerheten.

Det er ønskelig at usikkerheten forbundet med risikovurderingen beskrives som en del av risikovurderingsprosessen, og tas med i rapporten. Dette er viktig for å synliggjøre usikkerheten overfor beslutningstakere som benytter risikovurderingen som en del av sitt beslutningsgrunnlag, samt å gjøre resultatene og vurderingene fra risikovurderingen etterprøvbare.

Vurdering av sannsynlighet

Denne vurderingen *skal* som hovedregel benytte felles anbefalte regionale kriterier for sannsynlighetsvurdering. Disse kriteriene fremkommer i rammeverk for risikostyring HMN og er bygget inn i ROS-verktøyet i EQS. Om en velger å fravike fra disse kriteriene skal dette dokumenteres i rapporten. Sannsynlighetsvurderingen *skal* ta hensyn til dokumenterte eksisterende sannsynlighetsreducerende tiltak/barrierer.

Vurdering av konsekvenser

Alle identifiserte risikokilder *skal* vurderes med tanke på konsekvenser. Denne vurderingen gjøres uavhengig av årsaker og sannsynlighet, og *skal* som hovedregel benytte felles anbefalte kriterier for konsekvensvurdering som fremkommer i det regionale rammeverket (kriteriene er bygget inn i verktøyet i EQS. Hver risikokilde *kan* ha konsekvenser innenfor ett eller flere konsekvensområder/ vurderingsområder. Under vurderingen kan en velge å aktivere ett eller flere konsekvensområder for hver risikokilde. Konsekvensvurderingen *skal* ta hensyn til dokumenterte eksisterende konsekvens- og sannsynlighetsreducerende tiltak/barrierer.

Registrering av risiko

Når man har gjort ferdig identifiseringen og grovsorteringen av risikokildene/de uønskede hendelsene starter man med å registrere disse i risikoskjemaet i EQS.

Dvs. man åpner og fyller ut skjemaet «RISIKOSKJEMA HNT».

Et utfylt skjema kalles ett risikoelement.

For å få tilgang til skjemaet må klinikkens EQS-enhetsansvarlig gi deg rettigheten «Registrere risikoelement».

The screenshot shows the EQS system interface. At the top left is the logo for HELSE NORD-TRØNDELAG. In the center is the EQS VISNINGSDEL logo. On the right is a search bar labeled 'Søk i dokumenter'. Below the logo is the user name 'Ove Arne Pedersen' and the department 'Kvalitet og virksomhetsstyring'. A navigation bar contains three buttons: 'Registrer melding', 'Registrer risiko', and 'Gå til arbeidsdel'. The main content area is titled 'Registrer risiko' and includes a link '> Vis utkast til risikoelement'. Below this, the form fields are: 'Fra enhet: Kvalitet og virksomhetsstyring', 'Til enhet: Kvalitet og virksomhetsstyring' (with a dropdown arrow), 'Skjema: Velg skjema' (with a dropdown arrow). The dropdown menu for 'Skjema' is open, showing two options: 'Velg skjema' and 'RISIKOSKJEMA HNT'.

Man kan også gå inn via arbeidsdelen, velg da Risikoer/Registrer risiko.

Risikovurdering ²

Tittel: *

Risikoområde/prosess: *

Organisasjonstilhørighet: Skriv inn navn på en enhet ▼

Dato: *

Kode:

Vedlegg Ingen fil valgt

Vurderingsområde

Pasientsikkerhet

HMS/ arbeidsmiljø

Merarbeid

Drift/ tjenesteproduksjon

Tillit og omdømme

Personvern

Ytre miljø

Økonomi

Forskning og utvikling

Samhandling

Utdanning

Målbilde

Risikohendelse/risikokilde/uønsket hendelse:

Potensielle årsaker:

Hovedkonsekvens av risikohendelsen:

Eksisterende risikoreducerende tiltak:

Bruk veldig kort og unik tekst her, da den brukes i filter og tabeller. Mer utfyllende tittel skrives i rapporten.

Velg type prosess blant:

Strategiske mål
Topp 10 risiko
Styringsmål
Drift
Prosjekt

Valget påvirker graderingen av sannsynlighet

Brukes til å gruppere/samle uønskede hendelser (rapportnavn)

Velg aktuelle vurderingsområder («konsekvensområde»). For hvert område kommer det et valgfelt for alvorligheten til konsekvensen (neste side). En kan krysse av for flere områder.

Skriv inn en av de uønskede hendelsene som er bestemt skal risiko-vurderes. Det benyttes et nytt risikoelement («skjema») for hver risikokilde (hendelse/fare).

Beskriv potensielle årsaker til den uønskede hendelsen

Hvis en og samme risikohendelse har flere hovedkonsekvenser kan de vurderes hver for seg (i egne risikoelement). Konsekvensene detaljeres uansett nedenfor under hvert vurderings-område (neste side)

Beskriv hvilke risikoreducerende tiltak/barrierer som allerede er satt i drift og som virker i dag (dvs. tiltak som reduserer sannsynlighet og/eller konsekvens).

Sannsynlighet

Sannsynlighet

Velg hensiktsmessig tidsperspektiv for sannsynlighetsvurderingene (1, 3 eller 10 år).

Da kommer det opp en forklaring på sannsynlighetsgradene.

Velg sannsynlighetsgrad for at risikohendelsen inntreffer.

Begge valgene brukes deretter på alle vurderingsområdene i samme risikoelement.

Skriv gjerne en begrunnelse i fritekstfeltet for valget av sannsynlighet.

Sannsynlighet

Eksempel: DRIFT

* Tidsperspektiv 1 år Tidsperspektiv 3 år Tidsperspektiv 10 år

Svært lav	Lav	Middels	Høy	Svært høy
Sjeldnere enn 1 hendelse pr år	1-4 hendelser per år	5-10 hendelser per år	11-50 hendelser per år	Flere enn 50 hendelser per år.

Sannsynlighet

* Svært lav Lav Middels Høy Svært høy

Begrunnelse:

Eventuelt beskrive grunnelsen for valget

Sannsynlighet

Eksempel.: PROSJEKT og STYRINGSMÅL

* Tidsperspektiv 1 år Tidsperspektiv 3 år Tidsperspektiv 10 år

Svært lav	Lav	Middels	Høy	Svært høy
Estimert 0-10 % sannsynlig i målperioden	Estimert 10-35 % sannsynlig i målperioden	Estimert 35-65 % sannsynlig i målperioden	Estimert 65-90 % sannsynlig i målperioden	Estimert 90-100 % sannsynlig i målperioden

Sannsynlighet

* Svært lav Lav Middels Høy Svært høy

Begrunnelse:

Sannsynlighet forts.

Det er en egen spesifisering av sannsynligheten for hvert risikoområde/ prosess.

Valgene er: drift, prosjekt, strategiske mål, topp 10 risiko eller styringsmål.

Ovenfor er vist for drift, prosjekt og styringsmål.

Dersom man finner at spesifiseringene er vanskelig å forholde seg til, kan man gjøre vurderingene bare basert på subjektiv vurdering av sannsynlighetsgradene (svært lav, lav, middels, høy og svært høy), og skive det i fritekstfeltet «Begrunnelse»

Man kan også (helt unntaksvis og må da dokumenteres) velge en annen spesifisering av frekvens eller hyppighet for hver sannsynlighetsgrad, da beskrives valgene også i fritekstfeltet og i rapporten.

Husk å velge | Lagre utkast |.

Konsekvens

Konsekvens

Kryss av for antatt alvorlighetsgrad av konsekvensen, og begrunn/utdyp/underbygg gjerne valget av alvorlighetsgraden i fritekstfeltet.

Risikofargen som kommer til høyre er **ikke** fargen til alvorlighetsgraden til konsekvensen, men fargen til risikonivået hendelsen får i risikomatriisen (sannsynlighet x konsekvens).

Risikonivået er en funksjon av valgene for sannsynlighet og konsekvens for det valgte vurderingsområdet

Sannsynlighet

* Tidsperspektiv 1 år Tidsperspektiv 3 år Tidsperspektiv 10 år

Svært lav	Lav	Middels	Høy	Svært høy
Sjeldnere enn 1 hendelse per 10 år	1-4 hendelser per 10 år	5-10 hendelser per 10 år	11-50 hendelser per 10 år	Flere enn 50 hendelser pr 10 år

Sannsynlighet * Svært lav Lav Middels Høy Svært høy

Begrunnelse:

Konsekvens og risikonivå for Pasientsikkerhet:

* Ubetydelig
 Liten
 Moderat
 Alvorlig
 Svært alvorlig

Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
Ingen eller ubetydelig skader og/eller prognosetap	Mindre skade og/eller prognosetap for et lite antall pasienter	Moderate skader og/eller prognosetap for et betydelig antall pasienter	Alvorlig skade og/eller prognosetap for et betydelig antall pasienter	Alvorlig skade og/ eller prognosetap og/eller tap av liv for et stort antall pasienter

Konsekvens og risikonivå for Drift/ tjenesteproduksjon

* Ubetydelig
 Liten
 Moderat
 Alvorlig
 Svært alvorlig

Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Svært alvorlig
Ubetydelig innvirkning, tilnærmet normal drift	Mindre og kortvarig reduksjon i tjenesteleveranse	Moderat reduksjon av tjenesteleveransene, av betydelig varighet	Alvorlig reduksjon i tjenesteleveranse, av betydelig varighet	Alvorlig og langvarig reduksjon i tjenesteleveranse

Risikobilde – nå og fremtidig

Risikobilde - med eksisterende ?
tiltak:

Pasientsikkerhet

Drift/ tjenesteproduksjon

Ønsker å vurdere samlet veid risiko - med eksisterende tiltak? Ja Nei

Forslag til nye riskoreduserende tiltak: ?

Ønsker å vurdere restrisiko etter foreslåtte nye tiltak? Ja Nei

Ønsker å vurdere restrisiko etter utførte nye tiltak? Ja Nei

Bildet viser risikonivå pr vurderingsområde på vurderingstidspunktet for den vurderte risikohendelsen

Når det er mange vurderingsområder ved samme risikohendelse, kan det være praktisk å gi en samlet risiko for risikohendelsen.

Skriv inn alle nye realistiske riskoreduserende tiltak (som reduserer konsekvens og/eller sannsynlighet). Vurder så den nye sannsynligheten og konsekvensen dersom de foreslåtte tiltakene blir satt i verk og virker. Senere kan man vurdere restrisikoen ut fra de tiltakene som faktisk ble satt i verk og virker.

Det anbefales å klikke på «Registrer risiko» tidlig i prosessen. Som risikoansvarlig kan man hele tiden endre eller legge til informasjon/gå videre i skjemaet ved å trykke på knappen «Rediger». Risikoansvarlig er her EQS-funksjonstittel til den som registrer inn i skjemaet og er ikke det samme som risikoansvarlig i foretaket.

Tiltaksfunksjonen

Risikoskjemaene har samme kraftige tiltaksfunksjon (med ansvarlig, frister og e-post melding) som avviksmeldeskjemaene. Tiltakene kan settes inn i rapportmalen vha. filter.

Nytt tiltak

Tiltakstittel:

Tiltaksutfører:

Tiltaksgodkjenner:

Skal evalueres:

Frist for tiltaket:

Beskrivelse av nytt tiltak:

Velg fil

Registrering av flere risikoelementer

Registrer risiko

Lagre utkast

Risikoelementet ble registrert med ID 43817.

Ansvarer for ditt risikoelement ble tildelt Ove Arne Pedersen.

[↗ Registrer ny risiko på samme skjema](#)

Når skjemaet/risikoelementet er utfylt klikk på |Registrer risiko|. Risikoelementet registreres da og får et unik ID nr. Eventuelt kan man velge |Lagre utkast| for å arbeide videre senere, men tittel vises da ikke (utkast gjenfinnes under «Utkast til risikoelement»).

Du vil der få tilbudet: «Registrere ny risiko på samme skjema».

Klikker du på denne kommer det opp et nytt risikoelement med ferdig utfylte kopierte felt for: Tittel, Risikoområde/ prosess, Org. tilhørighet og Risikohendelse/ risikokilde (dvs. uønsket hendelse eller fare – som kan endres).

NB! Du har samme mulighet senere under «Handlinger».

De ulike risikoelementene /skjemaene «holdes sammen»/grupperes av den samme tittelen eller feltet «Kode» vha. filterfunksjon.

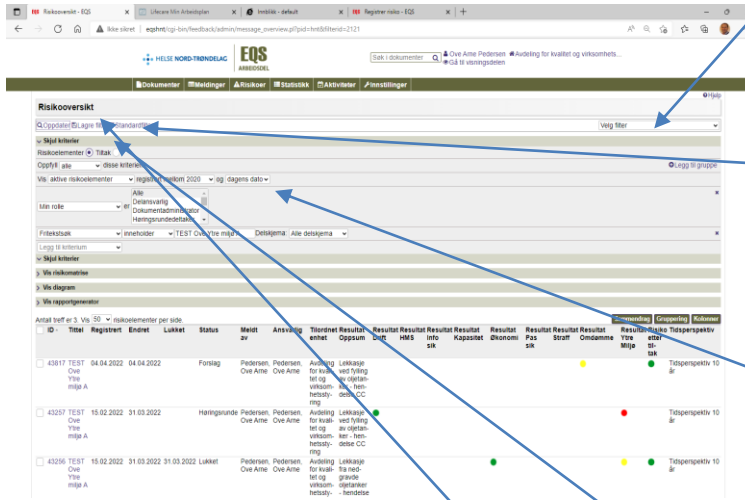
Man oppretter ett nytt risikoelement for hver uønsket hendelse eller fare (dvs. risikohendelse/ risikokilde). Hvis samme hendelse har veldig forskjellige konsekvenser innenfor samme vurderingsområde (f.eks. pasientsikkerhet) kan hver konsekvens vurderes enkeltvis i hvert sitt risikoelement/skjema.

Disse relateres / «holdes sammen» av felles tittel eller kode vha. filter

Utforming av filter

Velg «Risikooversikt».

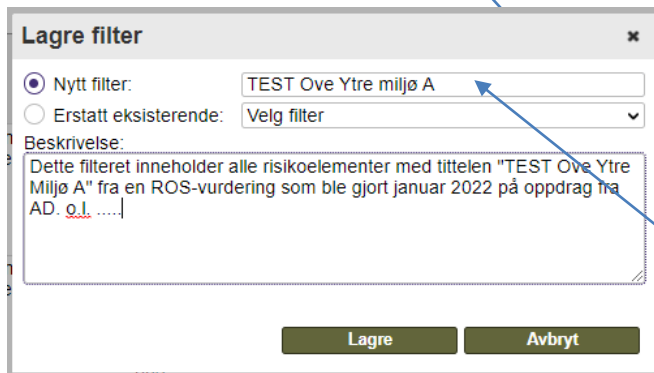
Klikk på «Velg filter». Bruk gjerne filteret «Standardfilter risiko, ID 2121». Du må så selv tilpasse filteret (dvs. endre kriteriene og kolonnene) til ditt behov. **Husk å lagre med nytt filternavn.**

Velg «Vis kriterier». Her bestemmer du utvalget av risikoelementer som vises når du senere velger «Oppdater»

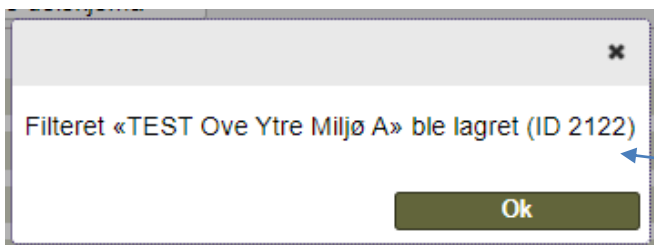
Velg «Skjemafelt» under «Legg til kriterium», velg Tittel og skriv inn nøyaktig tittelen til din ROS-vurdering, dvs. den tittelen som står på alle risiko-elementene/skjemaene.

Velg «Oppdater»
Filteret vil nå vise en samlet oversikt over risikoen til alle risikoelementene som har tittelen du har skrevet inn. Du kan ta bort og sette inn nye kolonner (klikk på «Kolonner»).

Velg «Lagre filter» og «Nytt filter» og gi filteret et beskrivende navn, gjerne tittelen på risikoelementene.

Merk deg nummeret på filteret. Dette skal brukes i rapportmalen.

Lage filter for tiltak

Risikooversikt

Oppdater Lagre filter Standardfilter Velg filter

Skjul kriterier

Risikoelementer Tiltak

Oppfyll alle disse kriteriene. Legg til gruppe

Vis aktive risikoelementer registrert mellom 2020 og dagens dato

Min rolle er Alle

Tiltak opprettet dato er etter 01.01.2022

Skjemafelt Tittel (RISIKOSKJEMA HNT, Registrer meldi Velg skjemafelt er TEST Ove Ytre mijo A

Legg til kriterium

Skjul kriterier

Vis diagram

Vis rapportgenerator

Antall treff er 1. Vis 50 risikoelementer per side. Sammendrag Gruppering Kolonner

Risikoelement ID *	Tiltakstittel	Tiltak opprettet	Tiltak godkjent	Tiltak utført	Tiltak evaluert	Tiltaksoppretter	Tiltaksutfører	Godkjenner	Effekt av tiltak	Tiltaksfrist	Tiltaksstatus	Beskrivelse av tiltaket	Beskrivelse av utførelse
43256	Test tiltak risikoelement 43256	31.03.2022	31.03.2022	31.03.2022	31.03.2022	Pedersen, Ove Arne	Pedersen, Ove Arne	Pedersen, Ove Arne	Ønsket effekt	10.04.2022	Tiltak godkjent	-	-

Velg handling... Utfør handling

1. Velg filter nr 2125 («Tiltak standardfilter») og velg «Vis kriterier»

2. Skriv inn tittelen på ROS-vurderingen (nøyaktig)

3. Velg «Oppdater» og deretter «Lagre filter» som nytt filter med «Tiltak» først i navnet. Det nye filteret (nytt nr) brukes i rapporten.

Utforming av rapport

Opprett nytt EQS-dokument som vanlig med en beskrivende tittel. F.eks.: «Risikovurdering av ...».

Velg så dokumenttypen «Risikoreport Word», opprett dokumentet og velg «Rediger i egen applikasjon» (dvs. da arbeider du i praksis i Word).

Da er det bare å følge beskrivelsene i malen. Det forutsettes at det er opprettet tilpasset filter som inkluderer alle de tilhørende risiko-vurderingene, og hvis aktuelt også tiltakene.

Etter at rapporten er ferdig og godkjent vil filtrene fortsatt være aktive og dynamiske, dvs. innholdet i tabellene med filterinnholdet vil endres dersom disse endres. Ønskes EQS-rapporten sikret mot endringer i tabellene legger man inn filteret som et «øyeblikksbilde». Det er en funksjon nederst i risikooversikten som gir et nytt filternr (som er statisk).

NB! Bare ansatte med tilgang til risikoelementene vil se tabellinnholdet i EQS-rapporter og filterbaserte rapporter.

Fordel: Synliggjøre og overvåke risikoutvikling

Siden tabellene i utgangspunktet er dynamiske har dette EQS-verktøyet den store fordelen at det også kan brukes til å overvåke og synliggjøre risikoutvikling på utvalgte områder over tid.